

Załącznik nr 2 do Uchwały nr 7 Rady Pedagogicznej
z dnia 9 grudnia 2015 r.

Stanowi integralną część Statutu SOSW im. K. Mańki

Program Profilaktyki Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Konrada Mańki w Lublińcu

Spis treści

I	Podstawa Prawna Programu Profilaktyki Ośrodka.....	3
II	Cele główne programu.....	5
III	Zadania i działania profilaktyczne.....	8
IV	Ewaluacja Programu Profilaktyki Ośrodka.....	17
V	Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Szkoły Filialnej.....	19
VI	Program Profilaktyki Gimnazjum Specjalnego nr 5 oraz Gimnazjum Specjalnego nr 3.....	30
VII	Program Profilaktyki Szkół Ponadgimnazjalnych.....	42

I PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU PROFILAKTYKI OŚRODKA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997r. Nr 78, poz. 483, z późn.zm.).
2. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. zmieniające w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. 2001r. nr 61, poz. 624 z późn. zm).
4. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U z 2011r. Nr 231, poz.1375z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. z dnia 10 stycznia 2012r. Dz. U. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 875 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. z dnia 4 sierpnia 2015 r. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. z dnia 20 lutego 2015r. Dz. U. z 2015 r., poz. 298 z późn. zm.).
8. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 i 527 z późn. zm).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977 z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 6 sierpnia 2015r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015r. poz. 1214 z późn. zm.).

12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1113).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (t. j. z dnia 18 grudnia 2013r. poz. 395 z późn. zm.).
14. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz.U. 2011 nr 78 poz. 428).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. z zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).
18. Uchwała Nr 130/2014 Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie przyjęcia rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach - „Bezpieczna+” (Dz.U. z 2015 r. poz. 972 z późn. zm.).
20. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. z dnia 24 sierpnia 2015 r. Dz. U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm.).
21. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).

Program Profilaktyki Ośrodka ma na celu przygotowanie wychowanków do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz eliminowanie czynników ryzyka i ograniczenie negatywnych zachowań społecznych wśród wychowanków Ośrodka.

II Cele główne Programu Profilaktyki Ośrodka:

1. Osiągnięcie w Ośrodku przyjaznego klimatu, poprzez wzajemną komunikację, właściwe relacje, budowanie więzi emocjonalnych, rozwijanie korzystnych cech osobowych oraz utrwalanie norm społecznych.
2. Poprawa bezpieczeństwa wychowanków/uczniów poprzez działania prowadzone we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zajmującymi się sprawami bezpieczeństwa, sprzyjające kształtowaniu postaw i nawyków bezpiecznego zachowania.
3. Przeciwdziałanie sytuacjom ryzykownym, zagrożeniom używkami oraz wyrabianie zdolności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i problemami.
4. Wzmacnianie czynników chroniących, poprzez promowanie zdrowia, utrwalanie zasad bezpieczeństwa, rozwijanie potencjalnych możliwości dzieci i młodzieży.
5. Wypracowanie spójnego i konsekwentnego programu działań Ośrodka wobec niekorzystnych zjawisk wychowawczych oraz stawianie jasnych i zrozumiałych wymagań w stosunku do zachowań uczniów.

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcia subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Gaś 1997).

Działania profilaktyczne mają za zadanie podnoszenie szkolnych standardów bezpieczeństwa, w tym procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych, włączania rodziców wychowanków/uczniów w działania dotyczące bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni oraz tworzenia warunków do współpracy szkół z instytucjami, które wzmacniają i rozwijają umiejętności z zakresu bezpieczeństwa.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych,
2. w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,
3. w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Celem wszystkich prowadzonych działań profilaktycznych jest ochrona młodego człowieka, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami i deformacjami w trakcie jego rozwoju.

Program ten jest dostosowany do potrzeb wychowanków i całego środowiska Ośrodka oraz zintegrowany z Programem Wychowawczym Ośrodka.

Ośrodek realizuje systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród wychowanków, ich rodziców/ opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników Ośrodka w celu przeciwdziałania używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Działania profilaktyczne uprzedzające mają na celu przeciwdziałanie pojawieniu się zachowaniom ryzykownym związanym z używaniem środków psychoaktywnych przez wychowanków.

Zachowania ryzykowne charakteryzują się nieprzestrzeganiem przyjętych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego wychowanka oraz jego otoczenia.

W środowiskach społecznych naszych wychowanków w większym stopniu skumulowane są tzw. „czynniki ryzyka”, które hamują rozwój społeczny dziecka i znacznie utrudniają pracę wychowawczo-profilaktyczną.

Czynniki ryzyka są przyczyną rozwoju negatywnych cechy osobowości, wpływają pośrednio na sytuację wychowawczą środowiska Ośrodka, utrwalają niekorzystne uwarunkowania w rozwoju społecznym dziecka, generują negatywne zjawiska społeczne, oraz budują zaburzony model jego funkcjonowania w grupach rówieśniczych i rodzinie.

Do czynników ryzyka należą przede wszystkim:

- 1) środowisko społeczne ucznia, normy w nim obowiązujące i promujące dane wzorce zachowań,
- 2) tworzenie modelu niewłaściwych zachowań w domu, szkole, ośrodku,
- 3) grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne,
- 4) słabe wyniki w nauce i brak sukcesów w różnych dziedzinach życia,
- 5) brak celów życiowych i obszarów zainteresowań,
- 6) dostęp do alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- 7) wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych.

Do czynników chroniących należą:

- cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania:

- 1) silna więź emocjonalna z rodziną,
- 2) przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej,

- 3) stały kontakt i opieka pełniona przez wychowawcę,
- 4) poszanowanie dla zasad i norm panujących w ośrodku,
- 5) dezaprobata dla zachowań ryzykownych i szkodliwych społecznie,

- cechy indywidualne wychowanków :

- 1) umiejętność radzenia sobie z sytuacjami trudnymi,
- 2) zachowania indywidualne wychowanków.

Spodziewane efekty realizacji programu:

1. Umiejętne radzenie sobie wobec przejawów agresji i przemocy.
2. Znajomość skutecznych i bezpiecznych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
3. Poszanowanie zdrowia własnego i innych ludzi, jako dobra nadrzędnego.
4. Posiadanie wiedzy na temat zachowań ryzykownych i umiejętność dokonywania prawidłowych wyborów.
5. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przez wychowanków.

Program zawiera następujące zadania główne do realizacji:

1. Promocja zdrowego stylu życia wśród wychowanków.
2. Opóźnianie inicjacji nikotynowej, alkoholowej, seksualnej wychowanków.
3. Przekazywanie informacji o negatywnym wpływie środków psychoaktywnych na organizm młodego człowieka.

4. Rozwijanie przez wychowawców kompetencji społecznych, wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych.
5. Kształtowanie u wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.
6. Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowiu.
7. Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków psychoaktywnych oraz podejmowania działań interwencyjnych.
8. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.
9. Prowadzenie działalności informacyjnej polegającej na dostarczeniu informacji nauczycielom, wychowawcom, rodzicom/opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych przeciwdziałających używaniu środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
10. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla wychowanków i ich rodziców/opiekunów w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych.
11. Przekazywanie informacji wychowankom, ich rodzinom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.
12. Informowanie wychowanków oraz ich rodziców, nauczycieli i wychowawców o obowiązujących procedurach postępowania oraz metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

13. Poprawa kompetencji pracowników Ośrodka, wychowanków i ich rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni.
14. Upowszechnianie wśród wszystkich pracowników Ośrodka umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrożenia oraz wiedzy o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia.
15. Korzystanie z wypracowanych „Procedur postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów/wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Lublińcu.

III Zadania szczegółowe i działania profilaktyczne do realizacji:

Lp.	Zadania/ działania profilaktyczne	Sposoby realizacji Terminy realizacji – cały rok szkolny	Osoby odpowiedzialne
I	Tworzenie przyjaznej i bezpiecznej atmosfery w Ośrodku: 1. Wprowadzanie i rozwijanie zasad dobrej, bezpiecznej komunikacji.	• zajęcia integracyjne w grupie • gry i zabawy integracyjne • treningi umiejętności mówienia „nie” w określonych sytuacjach • uwrażliwienie na niebezpieczeństwa tkwiące w życiu społecznym	Wychowawcy Psycholodzy Pedagodzy Samorząd Wychowanków

	2. Komunikacja interpersonalna. 3. Kształtowanie poczucia empatii i wrażliwości. 4. Nauka rozwiązywania konfliktów. 5. Rozwijanie umiejętności bycia asertywnym. 6. Budowanie więzi z kadłą Ośrodka - integracja społeczności ośrodkowej.	• odpowiednie reagowanie na takie zjawiska jak wyłudzenie, bicie, kradzieże, zaczepki słowne – spoty i filmy, przedstawienia teatralne • angażowanie wychowanków do prac w samorządach • udział w imprezach organizowanych przez Ośrodek • Udział wychowanków w kampanii „Szkoła Pozytywnych Wzmocnień”	
II	Poprawa bezpieczeństwa wychowanków: 1. Przekazanie wiedzy na temat sytuacji zagrożenia. 2. Rozwijanie umiejętności asertywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 3. Uświadamianie wychowankom negatywnych skutków przemocy i cyberprzemocy. 4. Uświadomienie wychowankom, iż każdy człowiek zasługuje na szacunek. 5. Nauka rozpoznawania własnych emocji, sposobów ich	• projekcje spotów i filmów profilaktycznych, • debaty, dyskusje, • zajęcia sportowe i rekreacyjne, • aktywny udział w imprezie profilaktycznej „Dzień Bez Przemocy” oraz Bezpieczne korzystanie z internetu, • zajęcia warsztatowe przeciwdziałające przemocy, • realizacja programu profilaktycznego pt. „STOP dla przemocy”, • spektakle teatralne, • spotkania ze specjalistami, • apele.	Wychowawcy Psycholodzy Pedagodzy Samorząd Wychowanków

	wyrażania i panowania nad nimi. 6. Rozwijanie u wychowanków umiejętności radzenia sobie z presją rówieśników.		
III	Profilaktyka uzależnień: 1. Dostarczenie wiedzy o uzależnieniach i mechanizmach uzależnień (alkohol, narkotyki, leki, nikotyna, dopalacze i inne środki.) 2. Wskazanie miejsc, adresów, telefonów kontaktowych, gdzie szukać pomocy. 3. Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających. 4. Poznawanie sposobów oddziaływania reklam papierosów i alkoholu na psychikę człowieka.	• zajęcia warsztatowe • gazetki ściennie • współpraca ze specjalistami z Punktu Konsultacyjnego, Zespołu Policji ds. Nieletnich • dyskusje, debaty • spoty i filmy profilaktyczne • publikacja materiałów w gazetce „Internatek” • apele, akademie, konkursy	Wychowawcy Psycholodzy Pedagodzy Specjaliści zaproszeni do współpracy Samorząd Wychowanków
IV	Propagowanie zdrowego stylu życia z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa: 1. Ukazywanie zasad funkcjonowania organizmu	• imprezy ośrodkowe, wycieczki, ogniska • konkursy związane z tematyką zdrowia • współpraca z placówkami zdrowotnymi • zajęcia propagujące aktywność ruchową	Wychowawcy Pielęgniarka

ludzkiego. 2. Zapoznanie wychowanków ze zdrowym stylem życia. 3. Kształtowanie nawyku dbania o higienę pomieszczeń grupowych. 4. Podejmowanie właściwych decyzji związanych z udzielaniem pierwszej pomocy oraz w sytuacjach trudnych. 5. Sposoby radzenia sobie z trudnym okresem dojrzewania. 6. Kształtowanie nawyków dbania o higienę ciała. 7. Wskazywanie wartościowych rozrywek. 8. Kreowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego. 9. Wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie kolegów. 10. Rozwijanie zainteresowań sportowych i krajoznawczo-turystycznych.	• świadome i umiejętne korzystanie z komputera, internetu oraz innych mediów • udział w kołach zainteresowań • korzystanie z biblioteki ośrodka • wykłady multimedialne • zajęcia integracyjne • wyrabianie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach • doskonalenie umiejętności wzywania pogotowia ratunkowego lub policji • wyrabianie odporności emocjonalnej na sytuacje trudne	Pedagodzy Psycholodzy Specjaliści zaproszeni do współpracy
---	--	---

V	Propagowanie wśród wychowanków i rodziców znajomości prawa, zasad i norm obowiązujących w Ośrodku. 1. Przekazanie spójnego systemu zasad, norm panujących w ośrodku. 2. Utrwalanie zasad postępowania wobec wychowanków. 3. Zapoznanie się z prawami człowieka. 4. Organizowanie na terenie Ośrodka szkoleń, warsztatów, imprez propagujących zdrowy styl życia oraz zwiększających bezpieczeństwo wychowanków.	• zapoznanie wychowanków i rodziców z obowiązującymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie Ośrodka: - Statutem Ośrodka - Regulaminem Wychowanka/Ucznia Ośrodka - Programem Wychowawczym Ośrodka - Programem Profilaktyki Ośrodka - Deklaracją Praw Człowieka - Konwencją o Prawach Dziecka • informowanie rodziców o funkcjonowaniu w Ośrodku procedur bezpieczeństwa - „Procedury postępowania w sytuacjach trudnych z uczniem/ wychowankiem SOSW”	Dyrekcja Ośrodka Wychowawcy Pedagodzy Psycholodzy Przedstawiciel Komitetu Praw Dziecka
---	--	--	---

Metody pracy

Metody wszechstronnego kształcenia i stymulacji aktywności komunikacyjnej:

- metody aktywne - „burza mózgów”, projekty,

- metody impresyjne – wywoływanie u wychowanków określonych zachowań i zmian w postawach, przeżywanie głębokich emocji,
- metody ekspresyjne – stwarzanie sytuacji, w których wychowanek nie tylko przeżywa, ale i tworzy - drama, scenki rodzajowe, inscenizacje, przedstawienia teatralne,
- metody symulacyjne – gry dydaktyczne,
- metody podające – pogadanki, rozmowy kierowane, opowiadania, dyskusje, spotkania ze specjalistami.

Sposoby realizacji i formy pracy:

- interaktywne wykłady,
- zajęcia warsztatowe,
- treningi umiejętności,
- projekty,
- debaty,
- konkursy,
- spektakle teatralne,
- projekcja spotów i filmów profilaktycznych,
- kampanie społeczne,
- zabawy integracyjne,
- profilaktyczne imprezy ośrodkowe,
- apele tematyczne,
- gazetki ściennie,
- spotkania ze specjalistami,
- gazetka „Internetek”,

- programy profilaktyczne,
- akademie i apele,

Instytucje współpracujące z Ośrodkiem w zakresie profilaktyki społecznej:

- a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, 42-700 Lubliniec, ul. Oświęcimska 30, tel. 34/356 20 05
- b. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 42-700 Lubliniec, ul. Paderewskiego 5, tel.34/353 01 00
- c. Straż Pożarna, Tel. 998
- d. Komenda Powiatowa Policji, 42-700 Lubliniec, ul. Oświęcimska 6, tel. 997
- e. Pogotowie ratunkowe, tel.999, 34 3506360
- f. Straż Miejska,
- g. Zespół Poradni Specjalistycznych „Integra”, 42-700 Lubliniec, ul. K. Miarki 15h, tel. 34/353 16 65
- h. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny w Lublińcu, ul. Oświęcimska 30, tel.34 3511461
- i. Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lublińcu, ul. Sobieskiego 9, tel. 34/356 29 66
- j. Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublińcu, ul. Grunwaldzka 48, tel. 34/356 24 51 do 57
- k. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublińcu, ul. Sądowa 3, tel. 34/351 51 43
- l. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie , 42-700 Lubliniec, ul. Sobieskiego 9, tel. 34/356 32 57
- m. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, 42-700 Lubliniec, ul. Piłsudskiego 9, tel. 604 242 316
- n. Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Klub Nadzieja”, 42- 700 Lubliniec, ul. Grunwaldzka 48, tel.34/35110 46
- o. Lublinieckie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar- Markot” (Dom Samotnej Matki z Dzieckiem i Ludzi Bezdomnych), 42-700 Lubliniec, ul. Kokotek 42, tel. 34/356 51 90
- p. Lokalny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przestępstw, 42-200 Częstochowa, ul. Partyzantów 1/3, tel.34/368 19 13
- q. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, tel. 0 801 12 00 02

IV Ewaluacja Programu Profilaktyki Ośrodka

Ewaluacja Programu Profilaktyki Ośrodka ma odpowiedzieć na pytania:

- 1) Czy podniosły się standardy bezpieczeństwa w Ośrodku?
- 2) Czy podejmowane działania profilaktyczne powodują osłabienie czynników wpływających na występowanie zachowań ryzykownych?
- 3) Czy nastąpiło wzmocnienie czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi?

Wyniki ewaluacji posłużą do oceny efektywności prowadzonych działań. Pozwolą także systematycznie modelować program.

Kryteria ewaluacji:

- 1) Dostosowanie zadań Programu Profilaktyki do warunków i bazy Ośrodka.
- 2) Poprawność doboru zadań do realizacji założonych celów.
- 3) Poziom realizacji zadań skierowanych do wychowanków i rodziców.
- 4) Zaangażowanie wychowawców w realizację Programu Profilaktyki.

Formy ewaluacji programu:

- 1) Rozmowy kierowane na podstawie ankiety: z wychowankami, wychowawcami, rodzicami, pracownikami Ośrodka.
- 2) Stała i doraźna obserwacja zachowań wychowanków - rejestrowanie przypadków niewłaściwego zachowania wychowanków.
- 3) Dokumentowanie realizowanych zadań z zakresu profilaktyki w dziennikach.
- 4) Diagnoza i okresowa ocena sytuacji wychowawczej wychowanka.

Adresaci programu:

Program Profilaktyki Ośrodka jest skierowany do SOSW wraz z wchodzącymi w jego skład szkołami.

Ostatecznymi odbiorcami programu są:

1. wychowankowie SOSW,
2. uczniowie poszczególnych szkół wchodzących w skład Ośrodka,
3. wychowawcy grup wychowawczych i zespołów klasowych,
4. nauczyciele poszczególnych szkół,
5. rodzice/opiekunowie wychowanków/uczniów,
6. inni pracownicy Ośrodka.

Program Profilaktyki Ośrodka zawiera Programy Profilaktyki szkół wchodzących w skład Ośrodka i jest zintegrowany z Programem Wychowawczym Ośrodka. Programy Profilaktyki poszczególnych szkół posiadają cele, założenia, metody i formy pracy oraz zadania główne tożsame z zawartymi w Programie Profilaktyki Ośrodka.

Program Profilaktyki Ośrodka został przygotowany przez następujący zespół:

Beata Kubalka, Anna Bogus, Dominika Oświecimska, Marta Rajniuk, Czesława Przebieracz.

Program Profilaktyki
Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 2
oraz
Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 2
Szkoły Filialnej
w Specjalnym Ośrodku
Szkolno –Wychowawczym
im. Konrada Mańki
w Lublińcu

I ZADANIA

1. ZWIĘKSZANIE BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / Okres realizacji
Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci w szkole i w domu. Cyberprzestrzeń – zasady bezpiecznego poruszania się w cyberprzestrzeni.	Uczeń zna zasady bezpiecznego przebywania w szkole i w domu. Uczeń zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.	Wychowanie komunikacyjne w szkole. Uczniowie poznają zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych . Współpraca ze Strażą Pożarną i Policją, Terenowym Komitetem Praw Dziecka, innymi szkołami i instytucjami wspierającymi szkołę w zakresie bezpieczeństwa Wykorzystanie materiałów edukacyjnych o bezpieczeństwie.	- dyrekcja, - pedagog, - psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele,	Realizacja programu profilaktycznego: - „Dam sobie radę w trudnej sytuacji”. - Filmy na DVD pt. „ Bezpieczeństwo dziecka”, „Bezpieczeństwo dzieci w ruchu drogowym”, „Rowery”, - „Sznupek radzi – jak być bezpiecznym na drodze” . - Udział uczniów w „Niebieskim Festynie” organizowanym przez policję Realizacja - cały rok szkolny
Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i powrotu ze	Uczeń stosuje w praktyce przepisy ruchu	Prezentacja multimedialna przedstawicieli policji „Bezpieczeństwo dziecka	- dyrekcja, - pedagog,	Wykorzystanie tablicy multimedialnej, plansz ze znakami drogowymi,

szkoły	drogowego.	w drodze do i ze szkoły”.	- psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele,	sygnalizacją świetlną. Realizacja – cały rok szkolny
Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom podczas przerw i imprez szkolnych.	Uczeń czuje się bezpiecznie w czasie przerw i imprez. Nieodpowiednie zachowanie wywołuje natychmiastową reakcję pracowników szkoły. Uczeń prawidłowo reaguje podczas ewakuacji.	Aktywnie pełnione dyżury nauczycieli. Przypominanie zasad bezpiecznego spędzania przerw i czasu w szkole. Organizowanie apeli o bezpieczeństwie uczniów. Próbne alarmy przeciwpożarowe – współpraca ze Strażą Pożarną	- dyrekcja, - nauczyciele, - wychowawcy, - pedagog i psycholog,	Wykorzystanie: - monitoringu wizyjnego, - regulaminu ucznia, - kodeksu ucznia szkoły, - kart szybkiego reagowania, - procedur postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Realizacja – cały rok szkolny
Realizowanie profilaktyki uzależnień: - palenia papierosów - picia alkoholu - stosowania substancji psychoaktywnych (dopalacze) Psychoedukacja	Uczeń potrafi być asertywny i odmawia przyjmowania nikotyny, alkoholu oraz innych środków odurzających. Rodzic posiada wiedzę	Zajęcia profilaktyczne z wykorzystaniem plakatów, kart pracy, tablic multimedialnych, ulotek, filmów na DVD. Gazetki na korytarzu	- wychowawcy, - nauczyciel biologii, - pedagog, - psycholog,	Realizacja programu profilaktycznego „Dam sobie radę w trudnej sytuacji”. Teatryki profilaktyczne. Gazetki ściennie na korytarzu szkolnym dla uczniów i rodziców: - „Dopalacze zabijają”, - „Skutki palenia tytoniu”, - „Alkohol niszczy” Procedury postępowania w sytuacjach

rodziców.	o zagrożeniach związanych z używaniem środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.	szkolnym, szkolenia, spotkania , Grupa Wsparcia dla Rodziców		trudnych dotyczących uczniów. Prezentacja multimedialna Realizacja – cały rok szkolny
-----------	--	--	--	---

2. PROFILAKTYKA PRZEMOCY I CYBERPRZEMOCY

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Monitorowanie i diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa w szkole w kontekście stosowania agresji i przemocy przez uczniów.	Zespół nauczycieli zna zagrożenia występujące wśród uczniów.	Ankiety. Rozmowy z uczniami-indywidualne i grupowe. Zajęcia z wychowawcami, pedagogiem i psychologiem.	- dyrekcja, - pedagog, - psycholog, -wychowawcy, - nauczyciele,	Wykorzystanie kart pracy, ankiet, filmów na DVD o przemocy rówieśniczej, asertywności, tolerancji. Realizacja – cały rok szkolny.
Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić. Czym jest cyberprzemoc?	Uczeń wie czym jest agresja i cyberprzemoc Uczeń umie przeciwstawić się zachowaniom agresywnym, jest asertywny. Uczeń radzi sobie z	Zajęcia profilaktyczne z wykorzystaniem opracowanych scenariuszy, kart pracy, plakatów i innych materiałów. Zajęcia warsztatowe z pedagogami i psychologami,	- pedagogzy, - psychologzy, - wychowawcy, - nauczyciele,	Realizacja programu profilaktycznego: „STOP dla przemocy w szkole”. Wykorzystanie filmów na DVD, prezentacji multimedialnych. Udział całej społeczności szkoły w Ośrodkowej imprezie „Dzień Bez Przemocy ” oraz Bezpieczne korzystanie

Psychoedukacja rodziców.	własnymi emocjami. Uczeń wie, gdzie szukać pomocy i czuje się bezpiecznie. Rodzic zna skutki prawne używania przemocy.	w tym z poradni psychologiczno – pedagogicznej. Apel „Bezpieczny Internet”. Gazetki ściennie: - „Informacje o przemocy” - „Nie zamykaj oczu na przemoc wobec dzieci” - „Powiedź przemocy STOP” Apele dyscyplinujące. Grupa Wsparcia dla Rodziców, gazetki informacyjne, zebrania rodziców,		z Internetu. Współpraca z policją, sądem rodzinnym – zgłaszanie stosowania przemocy przez uczniów. Realizacja programu profilaktycznego „Dam sobie radę w trudnej sytuacji”. Współpraca z Samorządem Uczniowskim. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych z uczniem. Zajęcia dogoterapii. Realizacja – cały rok szkolny.
Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji oraz kontrolowania emocji.	Uczeń nabywa umiejętności nie agresywnych reakcji oraz kontroluje swoje emocje. Zna i przestrzega normy moralne oraz zasady współżycia w szkole. Uczeń z szacunkiem odnosi się do pracowników szkoły.	Realizacja zajęć otwartych dla nauczycieli, wychowawców. Zajęcia profilaktyczne z wykorzystaniem ćwiczeń podnoszących samoocenę, uczenie samoakceptacji, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych. Udział uczniów w kampanii „Szkoła Pozytywnych Wzmocnień”	- dyrekcja, - wychowawcy, - nauczyciele, - pedagogzy, - psychologzy,	Realizacja elementów programu: - „Bezpieczna i przyjazna szkoła” oraz - „Bezpieczna + Regulamin Ucznia Warunki korzystania z telefonów komórkowych.

		Organizowanie przez SU apeli nagradzających właściwe zachowanie i piętnujące postawy agresywne.		Realizacja – cały rok szkolny
Pedagogizacja rodziców.	Wzmocnienie więzi między rodzicami i dzieckiem. Rodzice zwracają uwagę na treści dostępne dla swych dzieci, filtrują je.	Pogadanki, warsztaty o tematyce przemocy i agresji w mediach, grach komputerowych, prasie młodzieżowej na spotkaniach z rodzicami.	- pedagog, - psycholog, - wychowawcy,	Realizowanie przez pedagoga i psychologa: - gazetek informacyjnych na korytarzu szkolnym, - indywidualnych konsultacji, - kierowanie do specjalistów, - proponowanie różnych form pomocy rodzinie. Realizacja – cały rok szkolny

3. ROZSZERZANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ PROPAGOWANIA ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.	Uczeń wie, że powinien być odpowiedzialny za własne zdrowie.	Dostosowanie sprzętu szkolnego do wzrostu uczniów. Stosowanie przerw śródlekcyjnych w klasach 1-3.	- dyrekcja, - pedagog i psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele, PCK	Realizacja programów: „Szlanka mleka”, „Owoce w szkole” – cały rok szkolny Realizacja – cały rok szkolny
Propagowanie zdrowego trybu życia.	Uczeń zna i stosuje zasady zdrowego odżywiania. Kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia.	Zajęcia z wychowawcą na temat zdrowego żywienia. Apel szkolnego koła PCK Realizacja programu „Trzymaj formę!” w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy Zajęcia profilaktyczne z wychowawcami, pedagogiem i psychologiem.	- dyrekcja, - pedagog i psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele, - PCK,	Zajęcia gimnastyki korekcyjnej, wycieczki, zabawy na świeżym powietrzu. Wykorzystanie materiałów edukacyjnych „Kodeks zdrowego życia”. Realizacja – cały rok szkolny
Edukowanie rodziców w zakresie zdrowego stylu życia.	Rodzic posiada podstawowe informacje o zdrowym stylu żywienia i życia – realizacja elementów programu „Rodzino trzymaj formę!”	Spotkania w ramach Grupy Wsparcia dla Rodziców, szkolenia dla rodziców, pogadanki w ramach zebrań z rodzicami, imprezy szkolne	- psycholog - pedagog - wychowawcy	Realizacja – cały rok szkolny

4. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU WZMOCNIENIE MOTYWACJI DO WŁASNEGO ROZWOJU

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.	Uczeń lepiej zna siebie. Uczeń zna swoje zalety. Uczeń dostrzega możliwości osiągnięcia sukcesu.	Zdiagnozowanie każdego ucznia pod kątem jego możliwości. Podkreślanie mocnych stron każdego dziecka –podczas indywidualnych rozmów z uczniami. Ukazanie perspektyw rozwoju.	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Plany pracy wychowawcy. Realizacja – cały rok szkolny
Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.	Uczeń rozwija swoje zainteresowania. Uczeń bierze udział w konkursach i przeglądach twórczości.	Udział uczniów w konkursach, przeglądach twórczości dzieci.	- wychowawcy, - nauczyciele,	Zajęcia klubu Koniczynki. Muzykoterapia z elementami choreoterapii. Realizacja – cały rok szkolny.

Monitoring frekwencji	Uczeń wywiązuje się z obowiązku systematycznego uczęszczania do szkoły.	Zajęcia z wychowawcą w ramach godziny do dyspozycji wychowawcy. Karta monitoringu frekwencji przekazywana przez wychowawcę pedagogowi bezpośrednio po podliczeniu frekwencji w danym miesiącu. Indywidualne spotkania z pedagogiem, psychologiem.	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog, - wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Organizowanie spotkań pedagoga, psychologa, wychowawcy z rodzicami/opiekunami prawnymi, kuratorami, wychowawcami POW. Informowanie Sądu Rodzinnego i Nieletnich o frekwencji poniżej 50%. Współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec ucznia i wspomagających rodzinę. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Realizacja – cały rok szkolny
Edukacja rodziców	Rodzic zna skutki nie realizacji obowiązku szkolnego.	Grupa Wsparcia dla Rodziców, współpraca z kuratorami		

5. WDRAŻANIE METOD RADZENIA SOBIE W TRUDNYCH SYTUACJACH

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.	Uczeń zauważa symptomy trudnych sytuacji. Nazywa swój problem	Podejmowanie tematyki dotyczącej sytuacji trudnych i niebezpiecznych.	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Realizacja programów profilaktycznych „Dam sobie radę w trudnej sytuacji” i „Stop dla przemocy w szkole”. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Realizacja – cały rok szkolny
Wdrażanie metod asertywnych.	Uczeń zachowuje się odpowiednio do sytuacji.	Ćwiczenia w umiejętności odmawiania i wyrażania	- wychowawcy, - pedagog,	Filmy na DVD: „Bezpieczeństwo dziecka”, „Asertywność sztuka odmawiania”,

		swego zdania.	- psycholog	„Tolerancja”, „W grupie rówieśniczej”. Realizacja – cały rok szkolny
Umiejętne szukanie pomocy.	Uczeń aktywnie reaguje na sytuacje trudne i niebezpieczne. Wie, do kogo zwrócić się o pomoc w razie potrzeby.	Informowanie o osobach i instytucjach niosących pomoc.	- dyrekcja, - wychowawcy, - nauczyciele, - pedagog, - psycholog	Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży. Ulotki, plakaty z informacjami. Gazetki ściennie na korytarzu szkolnym: pedagoga i psychologa, Samorządu Szkolnego, szkolnego koła PCK. Realizacja – cały rok szkolny.

II SPODZIEWANE EFEKTY.

Realizując program zakładane są następujące rezultaty podjętych działań:

- ✓ wzrost wiedzy wśród uczniów, rodziców na temat przemocy, cyberprzemocy,
- ✓ uczeń, rodzic posiada informacje o zagrożeniach związanych z używkami, cyberprzestrzenią,
- ✓ uczeń potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych, wezwać pomoc,
- ✓ uczeń potrafi być asertywny wobec używek i środków psychoaktywnych,
- ✓ uczeń zna konsekwencje łamania zasad, norm społecznych,
- ✓ uczeń wie, gdzie szukać pomocy w przypadku cyberprzemocy,
- ✓ uczeń potrafi radzić sobie z agresją swoją i innych,

- ✓ uczeń zna zasady zdrowego żywienia oraz skutki zaburzeń jedzenia,
- ✓ uczeń zna zasady zdrowego stylu życia,
- ✓ uczeń czuje się bezpiecznie w klasie, szkole i Ośrodku.

Program został przygotowany przez zespół:

Beata Kubalka, Marta Rajniuk

Program Profilaktyki
Gimnazjum Specjalnego nr 5
oraz
Gimnazjum Specjalnego nr 3
w Specjalnym Ośrodku
Szkolno –Wychowawczym
im. Konrada Mańki
w Lublińcu

I ZADANIA

1. ZWIĘKSZANIE BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci w szkole i w domu. Cyberprzestrzeń – zasady bezpiecznego poruszania się w cyberprzestrzeni.	Uczeń zna zasady bezpiecznego przebywania w szkole i w domu. Uczeń zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu. Wie, gdzie szukać pomocy.	Wychowanie komunikacyjne w szkole. Uczniowie poznają zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych . Wykorzystanie materiałów edukacyjnych o bezpieczeństwie. Współpraca z policją, Terenowym Komitetem Praw Dziecka, innymi szkołami, organizacjami pozarządowymi.	- dyrekcja, - pedagog, - psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele	Realizacja programu profilaktycznego „Dam sobie radę w trudnej sytuacji”. - dla zespołów edukacyjno – terapeutycznych. Film na DVD pt. „ Bezpieczeństwo dziecka”. Realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego „Sobą Być – Dobrze Życ”. Film na DVD „Bezpieczeństwo dzieci w ruchu drogowym”, „Rowery”, „Sznupek radzi – jak być bezpiecznym na drodze” – ZET- y Realizacja – cały rok szkolny
Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i powrotu ze szkoły.	Uczeń stosuje w praktyce przepisy ruchu drogowego.	Prezentacja multimedialna przedstawicieli policji „Bezpieczeństwo dziecka w drodze do i powrotu ze	- dyrekcja, - pedagog, - psycholog,	Wykorzystanie tablicy multimedialnej, plansz ze znakami drogowymi, sygnalizacją świetlną – dla uczniów zespołów edukacyjno – terapeutycznych.

		szkoły”.	- wychowawcy, - nauczyciele	Realizacja prezentacji multimedialnej. Realizacja – cały rok szkolny.
Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom podczas przerw i imprez szkolnych.	Uczeń czuje się bezpiecznie w czasie przerw i imprez. Nieodpowiednie zachowanie wywołuje natychmiastową reakcję pracowników szkoły. Uczeń prawidłowo reaguje podczas ewakuacji.	Aktywnie pełnione dyżury nauczycieli. Przypominanie zasad bezpiecznego spędzania przerw i czasu w szkole. Organizowanie apeli o bezpieczeństwie uczniów. Próbne alarmy przeciwpożarowe – współpraca ze Strażą Pożarną.	- dyrekcja, - nauczyciele, - wychowawcy, - pedagog i psycholog	Wykorzystanie: -monitoringu wizyjnego. - regulaminu ucznia, - kodeksu ucznia szkoły, - kart szybkiego reagowania, - procedur postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Realizacja – cały rok szkolny.
Realizowanie profilaktyki uzależnień: - palenia papierosów - picia alkoholu - stosowania substancji psychoaktywnych (dopalacze).	Uczeń potrafi być asertywny i odmawia przyjmowania nikotyny, alkoholu oraz innych środków odurzających.	Zajęcia profilaktyczne z wykorzystaniem plakatów, kart pracy, tablic multimedialnych, ulotek, filmów na DVD: „Alkohol droga donikąd”, „Alkohol kradnie wolność” Zajęcia warsztatowe prowadzone przez pedagoga i psychologa.	- wychowawcy, - nauczyciel biologii, - pedagog, - psycholog	Realizacja programu profilaktycznego „Dam sobie radę w trudnej sytuacji” – uczniowie zespołów edukacyjno – terapeutycznych „Scenariusze spotkania z rodzicami czyli wywiadówka profilaktyczna”. Ulotki dla rodziców o dopalaczach. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów.

[illegible]

Psychoedukacja rodziców	Rodziec posiada wiedzę o Rodziec posiada wiedzę o zagrożeniach, skutkach używania środków psychoaktywnych.	demoralizacją. Udział uczniów w warsztatach i programach profilaktycznych realizowanych przez specjalistów – terapeutów i konsultantów ds. uzależnień. Szkolenia, spotkania warsztatowe,, zebrania, Grupa Wsparcia dla Rodziców Gazetki ściennie na korytarzu szkolnym traktujące o problemie dopalaczy, skutków używania alkoholu, papierosów i innych środków psychoaktywnych.	-psycholog - specjaliści ds. uzależnień - wychowawcy, - psycholog, - pedagog,	Realizacja – cały rok szkolny
-------------------------	--	--	--	-------------------------------

2. PROFILAKTYKA PRZEMOCY I CYBERPRZEMOCY

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Monitorowanie i diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa w szkole w kontekście stosowania agresji i przemocy przez	Zespół nauczycieli zna zagrożenia występujące wśród uczniów.	Ankiety Rozmowy z uczniami- indywidualne i grupowe.	- dyrekcja, - pedagog, - psycholog,	Wykorzystanie kart pracy, ankiet, filmów na DVD o przemocy rówieśniczej, asertywności, tolerancji.

uczniów.		Zajęcia z wychowawcami, pedagogiem i psychologiem.	-wychowawcy, - nauczyciele,	Realizacja – cały rok szkolny.
Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić. Czym jest cyberprzemoc?	Uczeń wie, czym jest agresja, cyberprzemoc. Uczeń umie przeciwstawić się zachowaniom ryzykownym. Uczeń radzi sobie z własnymi emocjami. Uczeń wie, gdzie szukać pomocy i czuje się bezpiecznie.	Zajęcia profilaktyczne z wykorzystaniem opracowanych scenariuszy, kart pracy, plakatów i innych materiałów. Zajęcia warsztatowe z pedagogami i psychologami, w tym z poradni psychologiczno – pedagogicznej. Apel „Bezpieczny Internet”. Gazetki ścienne: - „Informacje o przemocy” - „Nie zamykaj oczu na przemoc wobec dzieci” - „Powiedź przemocy STOP” Apele dyscyplinujące.	- pedagog, - psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele,	Realizacja programu profilaktycznego: „STOP dla przemocy w szkole”. Wykorzystanie filmów na DVD, prezentacji multimedialnych. Udział całej społeczności szkoły w Ośrodkowej imprezie „Dzień Bez Przemocy ” oraz Bezpieczne korzystanie z internetu Współpraca z policją, sądem rodzinnym – zgłaszanie stosowania przemocy przez uczniów. Realizacja programu profilaktycznego „Dam sobie radę w trudnej sytuacji” - ZET – y. Współpraca z Samorządem Uczniowskim. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Materiały multimedialne „Wyloguj się do życia” Realizacja – cały rok szkolny

Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji oraz kontrolowania emocji. Tolerancja w szkole.	Uczeń nabywa umiejętności nie agresywnych reakcji oraz kontroluje swoje emocje. Zna i przestrzega normy moralne oraz zasady współżycia w szkole. Uczeń z szacunkiem odnosi się do pracowników szkoły.	Realizacja zajęć otwartych dla nauczycieli, wychowawców. Referaty dla zespołu nauczycieli. Zajęcia profilaktyczne z wykorzystaniem ćwiczeń podnoszących samoocenę, uczenie samoakceptacji, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych. Organizowanie apeli nagradzających właściwe zachowanie i piętnujące postawy agresywne. Realizacja kampanii „Szkoła Pozytywnych Wzmocnień”	- dyrekcja, - wychowawcy, - nauczyciele, - pedagog, - psycholog	Realizacja elementów programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” oraz „Bezpieczna+” Program zaradczy przeciwko wulgaryzmem. Kontrakt Regulamin Ucznia Warunki korzystania z telefonów komórkowych. Realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego „Sobą Być – Dobrze Żyć”. Scenariusze programu „Czuję się bezpiecznie, czuję się dorosły”. Wykorzystanie filmu „Czy naprawdę jesteśmy inni?” Realizacja – cały rok szkolny
Psychoedukacja rodziców	Wzmocnienie więzi między rodzicami i dzieckiem. Rodzice zwracają uwagę na treści dostępne dla swych dzieci, filtrują je.	Pogadanki, warsztaty o tematyce przemocy i agresji w mediach, grach komputerowych, prasie młodzieżowej na spotkaniach z rodzicami.	- pedagog, - psycholog, - wychowawcy,	Realizowanie przez pedagoga i psychologa: - gazetek informacyjnych na korytarzu szkolnym, - indywidualnych konsultacji, - kierowanie do specjalistów, - proponowanie różnych form pomocy

Szkolenia dla rodziców.	Rodzic poszerza wiedzę o sytuacjach ryzykownych, skutkach używania przemocy, cyberprzemocy. Poznaje sposoby pomocy dzieciom.	Indywidualne spotkania, spotkania w grupie z kuratorem, pracownikiem socjalnym, dyrekcją. Grupa Wsparcia dla Rodziców	- psycholog, - pedagog	rodzinie. Realizacja – cały rok szkolny
-------------------------	--	--	-------------------------------	--

3. ROZSZERZANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ PROPAGOWANIA ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie. Zagrożenia związane z anoreksją i bulimią.	Uczeń wie, że powinien być odpowiedzialny za własne zdrowie.	Zajęcia profilaktyczne „Co jest zdrowe, a co mi szkodzi?” Piramida zdrowia. Kodeks zdrowego życia. Zajęcia profilaktyczne „Zagrożenia związane z HIV” – klasy III	- dyrekcja, - pedagog i psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele, - PCK	Wykorzystanie ulotek, plakatów dotyczących zdrowia i urody. Realizacja - cały rok szkolny Film pt. „Żyję bez ryzyka AIDS” Realizacja - cały rok szkolny
Propagowanie zdrowego trybu życia	Uczeń zna i stosuje zasady zdrowego odżywiania. Kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia – realizacja programu	Zajęcia z wychowawcą na temat zdrowego żywienia. Apel szkolnego koła PCK Zajęcia profilaktyczne z wychowawcami,	- dyrekcja, - pedagog i psycholog, - wychowawcy, - nauczyciele,	Zajęcia gimnastyki korekcyjnej, wycieczki, zabawy na świeżym powietrzu. Wykorzystanie materiałów edukacyjnych „Kodeks zdrowego życia”.

Edukowanie rodziców w zakresie zdrowego stylu życia.	„Trzymaj formę!” Rodzic posiada podstawowe informacje o zdrowym stylu żywienia i życia.	pedagogiem i psychologiem. Spotkania w ramach Grupy Wsparcia dla Rodziców, szkolenia dla rodziców, pogadanki w ramach zebrań z rodzicami, imprezy szkolne Realizacja programu „Rodzino trzymaj formę!”	- PCK - wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Realizacja - cały rok szkolny.
--	--	--	---	--------------------------------

4. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU WZMOCNIENIE MOTYWACJI DO WŁASNEGO ROZWOJU

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.	Uczeń lepiej zna siebie. Uczeń zna swoje zalety. Uczeń dostrzega możliwości osiągnięcia sukcesu.	Zdiagnozowanie każdego ucznia pod kątem jego możliwości. Podkreślanie mocnych stron każdego dziecka –podczas indywidualnych rozmów z uczniami. Ukazanie perspektyw rozwoju.	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Plany pracy wychowawcy. Preorientacja zawodowa. Wykorzystanie scenariuszy zajęć z programu „Portfolio zawodowe”, „Rozwój zainteresowań uczniów”, „Poradnictwo zawodowe w gimnazjum” – film DVD Realizacja - cały rok szkolny

Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.	Uczeń rozwija swoje zainteresowania. Uczeń bierze udział w konkursach i przeglądach twórczości.	Udział uczniów w konkursach, przeglądach twórczości dzieci.	- wychowawcy, - nauczyciele,	„Rozwój zainteresowań uczniów”, Realizacja - cały rok szkolny
Monitoring frekwencji	Uczeń wywiązuje się z obowiązku systematycznego uczęszczania do szkoły.	Zajęcia z wychowawcą w ramach godziny do dyspozycji wychowawcy. Karta monitoringu frekwencji przekazywana przez wychowawcę pedagogowi bezpośrednio po podliczeniu frekwencji w danym miesiącu. Indywidualne spotkania z pedagogiem, psychologiem.	- wychowawcy, - pedagog, -psycholog,	Organizowanie spotkań pedagoga, psychologa, wychowawcy z rodzicami/opiekunami prawnymi, kuratorami, wychowawcami POW. Informowanie Sądu Rodzinnego i Nieletnich o frekwencji poniżej 50%. Współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec ucznia i wspomagających rodzinę. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Realizacja - cały rok szkolny

5. WDRAŻANIE METOD RADZENIA SOBIE W TRUDNYCH SYTUACJACH

Działanie	Oczekiwane efekty	Forma i metody realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi / okres realizacji
Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.	Uczeń zauważa symptomy trudnych sytuacji. Nazywa swój problem	Podejmowanie tematyki dotyczącej sytuacji trudnych i niebezpiecznych.	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Realizacja programów profilaktycznych „Dam sobie radę w trudnej sytuacji” – ZET – y oraz „Stop dla przemocy w szkole”. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów. Realizacja - cały rok szkolny
Wdrażanie metod asertywnych.	Uczeń zachowuje się odpowiednio do sytuacji.	Ćwiczenia w umiejętności odmawiania i wyrażania swego zdania.	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog	Filmy na DVD: „Bezpieczeństwo dziecka”, „Asertywność sztuka odmawiania”, „Tolerancja”, „W grupie rówieśniczej” Realizacja - cały rok szkolny
Umiejętne szukanie pomocy.	Uczeń aktywnie reaguje na sytuacje trudne	Informowanie o osobach i instytucjach niosących	- dyrekcja, - wychowawcy,	Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży. Ulotki, plakaty z informacjami.

	i niebezpieczne. Wie, do kogo zwrócić się o pomoc w razie potrzeby.	pomoc.	- nauczyciele, - pedagog, - psycholog	Gazetki ściennie na korytarzu szkolnym: pedagoga i psychologa, Samorządu Szkolnego, szkolnego koła PCK, Realizacja - cały rok szkolny
--	--	---------------	--	---

II SPODZIEWANE EFEKTY

Realizując program zakładane są następujące rezultaty podjętych działań:

- ✓ wzrost wiedzy wśród uczniów, rodziców na temat przemocy, cyberprzemocy,
- ✓ uczeń, rodzic posiada informacje o zagrożeniach związanych z używkami, cyberprzestrzenią,
- ✓ uczeń potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych, wezwać pomoc,
- ✓ uczeń potrafi być asertywny wobec używek i środków psychoaktywnych,
- ✓ uczeń zna konsekwencje łamania zasad, norm społecznych,
- ✓ uczeń wie, gdzie szukać pomocy w przypadku cyberprzemocy,
- ✓ uczeń potrafi radzić sobie z agresją swoją i innych,
- ✓ uczeń zna zasady zdrowego żywienia oraz skutki zaburzeń jedzenia,
- ✓ uczeń zna zasady zdrowego stylu życia,
- ✓ uczeń czuje się bezpiecznie w klasie, szkole i Ośrodku.

Program został przygotowany przez zespół:
Beta Kubalka, Marta Rajniuk

Program Profilaktyki
Szkół Ponadgimnazjalnych
w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
w Lublińcu

I ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Bezpieczna i przyjazna szkoła drogą do zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych i wychowawczych.
2. Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń. Budowanie przyjaznych relacji z kolegami.
3. Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść, itp.
4. Stworzenie dobrej atmosfery, ogólny etos, eksponowanie wartości.
5. Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez Samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez wynikających z kalendarza imprez Ośrodkowych.
6. Zasady i bark zgody na jakiekolwiek formy przemocy.
7. Włączanie (w miarę możliwości) rodziców do realizacji zadań wychowawczo profilaktycznych.
8. Udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły, w środowisku lokalnym.
9. Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
10. Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnego rozwoju.
11. Monitorowanie zachowania uczniów i przeciwdziałanie niekorzystnym zachowaniom.
12. Udzielanie wsparcia uczniom i ich rodzicom przez nauczycieli i pozostały personel szkoły.
13. Promocja zdrowia stylu życia i aktywności fizycznej.
14. Możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.

II OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE

- 1) Poprawa bezpieczeństwa uczniów.
- 2) Edukacja prawna – przeciwdziałanie przemocy i agresji.
- 3) Kultura osobista.

2. WSPOMAGANIE ROZWOJU OSOBISTEGO

- 1) Psychoedukacja.
- 2) Radzenie sobie ze stresem.
- 3) Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym.

3. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

- 1) Profilaktyka alkoholowa.
- 2) Profilaktyka narkotykowa, środków psychoaktywnych w tym dopalaczy.
- 3) Profilaktyka nikotynowa.
- 4) Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.

4. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

- 1) Profilaktyka HIV/AIDS.
- 2) Edukacja seksualna.
- 3) Edukacja zdrowotna.
- 4) Higiena osobista i otoczenia.
- 5) Kształtowanie postawy dbania o własne zdrowie.
- 6) Zaburzenia łaknienia.

5. PROFILAKTYKA MEDIALNA

- 1) Edukacja multimedialna.
- 2) Kultura czasu wolnego

III HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMINY
POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW 1. Kształtowanie postaw i nawyków bezpiecznego zachowania. 2. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrożenia. 3. Współpraca z organizacjami i instytucjami zajmującymi się sprawami bezpieczeństwa. 4. Edukacja w zakresie zasad postępowania w sytuacji zagrożenia. 5. Praktyczne zapoznanie pracowników szkoły z zasadami postępowania w sytuacji zagrożenia. EDUKACJA PRAWNA –PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY I AGRESJI 1. Zapoznanie ze zjawiskiem agresji i przemocy w tym przemocy seksualnej. 2. Analiza przyczyn i skutkowa agresji i przemocy. 3. Ujawnienie nieprawdziwych mitów na temat przemocy. 4. Przekazanie informacji na temat osób i instytucji	Szkolenia BHP Przegląd stanu bezpieczeństwa szkoły Próbné alarmy Procedury postępowania w sytuacji zagrożenia lekcje wychowawcze i przedmiotowe praca indywidualna ze sprawcami i ofiarami przemocy i agresji.	dyrekcja wychowawcy nauczyciele psycholog pedagog dyrekcja wychowawcy nauczyciele, psycholog pedagog dyrekcja	w trakcie roku szkolnego

wspomagających. 5. Nauka radzenia sobie z własną agresją. 6. Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów i wychowanków, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy. 7. Przedstawienie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz łamania prawa na terenie szkoły. 8. Podejmowanie działań na poziomie klasy ukierunkowanych przeciwko agresji i przemocy. 9. Zapobieganie aktom niszczytelstwa i wandalizmu w szkole, wdrażanie uczniów do poszanowania cudzej pracy na rzecz szkoły. 10. Objęcie pracą wychowawczą uczniów, którzy popadli w konflikt z prawem. 11. Podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły i placówki, przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych. 12. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Realizacja programu autorskiego „Radzę sobie z agresją swoją i innych” Prelekcje z przedstawicielami Policji Komendy Powiatowej w Lublińcu, wizyty uczniów w Zakładzie Karnym, organizacja „Dnia bez przemocy”. współpraca z kuratorami sądowymi, prokuratorem policją konsekwencje w egzekwowaniu ponoszenia kosztów związanych z naprawą uszkodzonego mienia. pedagogizacja rodziców Stosowanie procedur „Niebieskiej Karty		
KULTURA OSOBISTA 1. Kształtowanie kultury osobistej uczniów. 2. Uczucie zasad „savoir- vivre.” 3. Przypomnienie i wdrożenie zasad dobrego zachowania. 4. Kształtowanie świadomości i samooceny w przestrzeganiu określonych norm postępowania. 5. Budowanie pozytywnego klimatu szkoły i klasy.	lekcje wychowawcze i przedmiotowe pedagogizacja rodziców	dyrekcja wychowawcy nauczyciele psycholog pedagog	w trakcie roku szkolnego

2. WSPOMAGANIE ROZWOJU OSOBISTEGO

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMINY
PSYCHOEDUKACJA 1. Upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem integracji uczniów słyszących i niesłyszących. 2. Prowadzenie działań mających na celu pomoc w adaptacji nowych uczniów w środowisku szkolnym. 3. Budowanie poczucia własnej wartości. 4. Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, a także aktywności wolontariackiej. 5. Kształtowanie umiejętności porozumienia się z ludźmi. 6. Rozwijanie umiejętności asertywnych. 7. Nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. 8. Uświadomienie znaczenia niewerbalnego porozumiewania się. 9. Poznawanie barier komunikacyjnych. 10. Zachęcanie uczniów do kształtowania własnego charakteru poprzez podejmowanie różnych zobowiązań i ich realizację. 11. Kształtowanie aktywnej, otwartej, prospołecznej postawy uczniów 12. Ćwiczenie umiejętności funkcjonowania	wyjazdy integracyjne wycieczki klasowe warsztaty integracyjne tematyka lekcji wychowawczych rozmowy indywidualne Pozytywna kampania- „Szkoła Pozytywnych Wzmocnień” Udział w akcji „Zbiórka żywności” na terenie miasta, jako wolontariusze. Szkolenia w ramach „Qużni edukacyjnej” Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lublińcu. Zespoły Wychowawcze i Zespoły Nauczycieli	dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog	W trakcie roku szkolnego

i współpracy w grupie. 13. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji. 14. Rozpoznawanie własnych zdolności i umiejętności. 15. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów w szkole oraz kompetencji umożliwiających budowanie pozytywnych relacji z uczniami i wychowankami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej. 16. Angażowanie uczniów/wychowanków w procesy podejmowania decyzji w szkole i placówce, aktywizacja samorządów uczniowskich i innych form działalności uczniowskiej. 17. Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-edukacyjnej dla uczniów i rodziców, rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców.	Szkolenie realizowane przez Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Lublińcu. Grupy wsparcia dla rodziców realizowane w formie zajęć grupowych i spotkań indywidualnych.	opiekunowie Samorządu uczniowskiego dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog	
RADZENIE SOBIE ZE STRESEM 1. Rozpoznanie oznak, źródeł i istoty stresu. 2. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach. 3. Zapoznanie ze sposobami unikania nadmiernego stresu i sytuacji stresującej.	tematyka lekcji wychowawczych zajęcia relaksacyjne	wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog	w trakcie roku szkolnego

ZAPOBIEGANIE NIEPOWODZENIOM SZKOLNYM 1. Zapoznanie z zasadami skutecznego uczenia się i zapamiętywania. 2. Przekazanie informacji na temat technik pracy umysłowej. 3. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym poprzez wdrożenie do systematycznej nauki. 4. Wzbudzanie motywacji do nauki.	tematyka lekcji wychowawczych pedagogizacja rodziców	dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog	w trakcie roku szkolnego
---	---	--	---

3. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMINY
PROFILAKTYKA ALKOHOLOWA 1. Uświadomienie uczniom zagrożeń jakie niesie używanie alkoholu. 2. Wskazanie możliwości unikania zagrożeń. 3. Ujawnienie nieprawidłowych przekonań na temat spożywania alkoholu. 4. Dostarczenie wiadomości o tworzeniu się uzależnienia. 5. Uczenie podejmowania racjonalnych decyzji związanych z alkoholem. 6. Przekazanie informacji o instytucjach zajmujących się pomocą osobom z problemem alkoholowym.	pedagogizacja rodziców gazetki ściennie ulotki informacyjne prace plastyczne, krzyżówki tematyka lekcji wychowawczych projekcja filmów profilaktycznych	psycholog/pedagog specjaliści ds. uzależnień wychowawcy nauczyciele pielęgniarka	w trakcie roku szkolnego

PROFILAKTYKA NARKOTYKOWA ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH W TYM DOPALACZY. 1. Przekazanie ogólnych informacji o typach i specyfice działania środków uzależniających. 2. Przekazanie wiedzy o bezpośrednich zagrożeniach związanych z odurzaniem się. 3. Dostarczenie wiadomości o tworzeniu się uzależnienia. 4. Ujawnienie nieprawidłowych przekonań na temat narkotyków. 5. Uczenie umiejętności odmawiania –kształcenie postawy asertywnej. 6. Przekazanie informacji na temat miejsc i form udzielania pomocy zgodnie z prawnymi konsekwencjami kontaktu z narkotykami. 7. Przygotowanie procedur postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencje. 8. Współpraca szkoły z instytucjami i podmiotami, które wspierają działania szkoły na rzecz przeciwdziałania narkomanii w środowisku lokalnym.	lekcje o tematyce prozdrowotnej: „Wpływ tytoniu na zdrowie psychiczne i fizyczne” ankieta „ Sylwetka palacza” prelekcja na temat uzależnień Zbiór Procedur postępowania w sytuacjach trudnych dotyczących uczniów/wychowanków SOSW w Lublińcu Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Lublińcu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Pełnomocnikiem ds. Rozwiązywania problemów alkoholowych, Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny	pedagog/psycholog specjaliści ds. uzależnień wychowawcy nauczyciele pielęgniarka dyrekcja dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog	w trakcie roku szkolnego
--	--	---	---------------------------------

PROFILAKTYKA NIKOTYNOWA 1. Przekazanie wiedzy o szkodliwości palenia. 2. Uświadomienie praw osób niepalących. 3. Kształtowanie przekonań o tym, że palenie jest coraz mniej akceptowane. 4. Uświadomienie wpływu rówieśników na palenie i niepalenie papierosów. 5. Rozwijanie umiejętności skutecznego odmawiania. 6. Ujawnienie nieprawidłowych przekonań na temat palenia papierosów. 7. Przekazywanie informacji na temat „Jak rzucić palenie?”.	apel z okazji Światowego Dnia AIDS i Dnia bez Papierosa konkurs wiedzy o uzależnieniach egzekwowanie zakazu palenia na terenie szkoły rozmowy indywidualne z uczniami.	pedagog/psycholog specjaliści ds. uzależnień wychowawcy nauczyciele pielęgniarka dyrekcja	w trakcie roku szkolnego
PROFILAKTYKA UZALEŻNIENIA OD GIER KOMPUTEROWYCH, INTERNETU, HAZARDU 1. Rozwijanie, przy wsparciu dorosłych, profilaktyki rówieśniczej, angażującej liderów młodzieżowych do działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku szkolnym i lokalnym i promowania życia bez uzależnień. 2. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. 3. Podnoszenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień.	tematyka lekcji wychowawczych działalność samorządu uczniowskiego Udział uczniów kołach zainteresowań organizowanych na terenie Ośrodka. Wycieczki szkolne. Wyjazdy na zawody sportowe. Szkolenia w zakresie WDN Samokształcenie własne.	pedagog/psycholog specjaliści ds. uzależnień, wychowawcy, nauczyciele pielęgniarka dyrekcja wychowawcy nauczyciele dyrekcja lider WDN Zespoły Samokształceniowe	w trakcie roku szkolnego

4. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMINY
PROFILAKTYKA HIV/AIDS - Wyjaśnienie pojęć HIV i AIDS. - Przekazanie wiedzy na temat dróg szerzenia się zakażeń HIV. - Rozwinięcie umiejętności odróżniania zachowań ryzykownych od bezpiecznych form kontaktu z osobami zakażonymi. - Rozwinięcie postawy empatii oraz akceptacji wobec osób chorych. - Zapoznanie z objawami chorobowymi. - Przekazanie informacji na temat instytucji wspomagających.	tematyka lekcji wychowawczych projekcja filmów profilaktycznych gazetki ściennie i ulotki informacyjne uczestnictwo uczniów w konkursach i olimpiadach	psycholog/pedagog specjaliści ds. uzależnień nauczyciele pielęgniarka	w trakcie roku szkolnego
EDUKACJA SEKSUALNA - Uświadomienie warunków, które sprzyjają bliskim kontaktom z drugą osobą. - Uczenie podejmowania odpowiedzialnych decyzji związaną z inicjacją seksualną. - Uświadomienie konsekwencji przypadkowych kontaktów seksualnych. - Dostarczenie informacji na temat planowania rodziny. - Omówienie zagrożeń i sposobów radzenia sobie w sytuacji przemocy seksualnej.	tematyka lekcji wychowawczych projekcja filmów profilaktycznych lekcje „Wychowanie do życia w rodzinie” rozmowy indywidualne z uczniami	psycholog/pedagog specjaliści wychowawcy nauczyciele pielęgniarka	w trakcie roku szkolnego

EDUKACJA ZDROWOTNA Higiena osobista i otoczenia 1. Zapoznanie uczniów z zasadami przestrzegania higieny osobistej i otoczenia. 2. Podkreślenie wpływu aktywności fizycznej na zdrowie. 3. Podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego. Kształtowanie postawy aktywnego dbania o własne zdrowie 1. Podnoszenie świadomości uczniów w zakresie dbania o zdrowie. 2. Wdrożenie do badań okresowych i kontrolnych. 3. Uświadomienie znaczenia aktywności fizycznej. 4. Wyposażenie uczniów w wiedzę potrzebną do kształtowania zdrowego stylu życia oraz działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia. 5. Propagowanie zdrowego stylu życia. 6. Monitorowanie dostępności do profilaktycznej opieki zdrowotnej uczniów i wychowanków. 7. Realizacja edukacji zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, 8. Zachowanie bezpieczeństwa w każdej sytuacji życiowej. ZABURZENIA ŁAKNIENIA 1. Zapoznanie z zasadami racjonalnego odżywiania się. 2. Zapoznanie z przyczynami i skutkami niewłaściwego stosunku do jedzenia. 3. Przekazanie informacji o sposobach i miejscach leczenia.	lekcje wychowawcze i przedmiotowe lekcje WF Wprowadzanie atrakcyjnych i modnych zajęć sportowych np. jazda na rolkach i nordic walking tematyka lekcji wychowawczych apele gazetki ścienne prelekcje tematyka lekcji wychowawczych gazetki ścienne	wychowawcy nauczyciele WF pielęgniarka dyrekcja wychowawcy nauczyciele	w trakcie roku szkolnego
---	--	--	---------------------------------

4. Ukształtowanie postawy krytycznej wobec mody na typy sylwetki damskiej i męskiej.	ulotki informacyjne	pedagog psycholog	
--	---------------------	----------------------	--

5. PROFILAKTYKA MULTIMEDIALNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMINY
EDUKACJA MULTIMEDIALNA 1. Poprawa kompetencji pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowania na zagrożenia z tym związane. 2. Kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania ze środków masowego przekazu. 3. Nauka asertywności i krytycyzmu wobec mass mediów. 4. Przeciwdziałanie negatywnym wpływom mediów, w tym cyberprzemocy. 5. Zapobieganie uzależnieniom tj. „teleholizm”, „komputeroholizm”, „internetoholizm” i komórkomani. 6. Ukazywanie wpływu mass mediów na postawy oraz zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka. 7. Nabywanie umiejętności racjonalnego wykorzystania czasu wolnego. 8. Ukazanie wpływu treści pornograficznych na psychikę młodzieży. 9. Upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów i wychowanków, w których można zgłaszać przypadki	Szkolenia dla rady pedagogicznej pedagogizacja rodziców tematyka lekcji wychowawczych projekcja filmów profilaktycznych spotkania ze specjalistami z zakresu cyberprzemocy. gazetki ścienne Apele i pogadanki na temat bezpiecznego korzystania z Internetu. Spotkania z rodzicami,	dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog/psycholog wychowawcy nauczyciele pedagog/psycholog	w trakcie roku szkolnego

niebezpiecznych zdarzeń w Internecie. 10. Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów i wychowanków. 11. Współpraca z rodzicami uczniów i wychowanków w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci. 12. Poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły lub placówki na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczniów i wychowanków w środowisku cyfrowym.	podczas których rozpowszechniane są materiały informacyjne. Indywidualna współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu problemów związanych z cyberprzemocą. Apel z udziałem funkcjonariuszy policji na temat bezpiecznego korzystania z Internetu.	wychowawcy pedagog/psycholog wychowawcy pedagog/psycholog dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog/psycholog	
KULTURA CZASU WOLNEGO 1. Zapoznanie z formami spędzania wolnego czasu. 2. Uświadomienie różnic między wypoczynkiem biernym a czynnym. 3. Motywowanie do aktywności i uczestnictwa w kulturze. 4. Rozwijanie zainteresowań i umiejętności uczniów. 5. Angażowanie uczniów w prace na rzecz szkoły i aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły 6. Zagospodarowanie czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w szkole i placówce oraz poza nią;	lekcje wychowawcze lekcje przedmiotowe kółka zainteresowań imprezy szkolne kółka zainteresowań i atrakcyjne wycieczki.	dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog/psycholog opiekunowie kół zainteresowań wychowawcy nauczyciele opiekunowie kół zainteresowań	w trakcie roku szkolnego

IV EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Wspieranie rozwoju osobistego:

- uczeń potrafi rozpoznać sytuacje zagrożenia,
- uczeń zna zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia,
- uczeń zna i akceptuje zasady bezpiecznego funkcjonowania w szkole,
- uczeń akceptuje różnorodność innych,
- uczeń wie jak komunikować się z innymi,
- uczeń ma poczucie własnej wartości,
- uczeń potrafi współpracować z rówieśnikami,
- uczeń jest akceptowany,
- uczeń potrafi wykorzystywać swoje atuty i zainteresowania,
- uczeń potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych,
- uczeń zna sposoby radzenia sobie ze stresem i potrafi je zastosować,
- uczeń potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę,
- uczeń zna zasady efektywnego uczenia się.

2. Profilaktyka uzależnień:

- uczeń posiada informacje na temat zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych tj. papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze,
- uczeń posiada informacje na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem od gier komputerowych, Internetu, hazardu,
- uczeń potrafi przejawiać postawę asertywną wobec środków uzależniających,
- uczeń wie, z jakich form pomocy może skorzystać w przypadku problemu uzależnienia.

3. Promocja zdrowego stylu życia:

- uczeń wie, w jaki sposób dbać o zdrowy styl życia,
- uczeń ma ukształtowaną postawę wobec zagrożenia HIV/AIDS,
- uczeń charakteryzuje się odpowiedzialną postawą wobec własnej seksualności,
- uczeń posiada wiedzę na temat planowania rodziny,
- uczeń posiada wiedzę na temat zagrożeń przemocy seksualnej,
- uczeń jest świadomy znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia fizycznego i psychicznego,
- uczeń posiada wiedzę na temat zasad zdrowego odżywiania,
- uczeń posiada wiedzę z zakresu zaburzeń łaknienia i miejsc leczenia tych zaburzeń.

4. Edukacja społeczno-prawna:

- uczeń rozumie konieczność przestrzegania norm regulaminowych,
- uczeń zna konsekwencje naruszania norm prawnych,
- uczeń ma ukształtowaną postawę wobec zjawiska agresji i przemocy,
- uczeń potrafi radzić sobie z agresją swoją i innych,
- uczeń zna i stosuje ogólnie przyjęte normy społeczne.

5. Profilaktyka medialna:

- uczeń potrafi w sposób racjonalny i krytyczny korzystać ze środków masowego przekazu,
- uczeń zna zagrożenia związane z niewłaściwym korzystaniem z mass mediów,
- uczeń wie, gdzie szukać pomocy w przypadku cyberprzemocy,
- uczeń rozwija swoje umiejętności i zainteresowania,
- uczeń potrafi w sposób racjonalny i efektywny wykorzystywać swój czas wolny.

Program przygotował zespół w składzie: Anna Bogus, Dominika Oświecimska, Czesława Przebieracz